

Proiect de lege
PARLAMENTUL ROMÂNIEI
Camera Deputaților
Senatul
LEGE
privind parteneriatul civil

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1

- (1) Prezenta lege reglementează cadrul juridic în care este recunoscut și funcționează parteneriatul civil, ca formă de organizare liber consimțită a vieții private comune a persoanelor care nu doresc sau nu pot să se căsătorească.
- (2) Parteneriatul civil se întemeiază și se bazează pe principiile egalității, demnității, susținerii și aprecierii reciproce a partenerilor.
- (3) Toate formele de discriminare, directă sau indirectă, pe baza încheierii unui parteneriat civil, pe baza orientării sexuale a partenerilor sau identității de gen a acestora, sunt interzise.

Art. 2

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- a) **Parteneriatul civil** este relația de comuniune civilă dintre două persoane de sex diferit sau de același sex având ca scop organizarea vieții lor private comune prin înregistrarea la Registrul de stare civilă.
- b) **Certificatul de parteneriat civil** este extrasul din Registrul de stare civilă care atestă încheierea actului de stare civilă sub formă parteneriatului civil.
- c) **Partenerul** este una dintre cele două persoane fizice care intră în parteneriatul civil înregistrat în Registrul de stare civilă.
- d) **Domiciliul comun** este domiciliul în care conviețuiesc și își organizează viața privată comună partenerii.
- e) **Reședința comună** este reședința în care conviețuiesc și își organizează viața privată comună partenerii.
- f) **Bunurile comune** sunt bunurile dobândite de oricare dintre parteneri sau de către parteneri împreună în timpul parteneriatului civil, sau anterior înregistrării parteneriatului civil în Registrul de stare civilă și să incluse în mod expres de către parteneri în Convenția referitoare la regimul comun al bunurilor.
- g) **Cheltuielile comune** reprezintă cheltuielile pentru plata utilităților aferente locuinței sau reședinței în care conviețuiesc și își organizează viața privată comună cei doi parteneri, a celor legate de buna stare a acestora, precum și suportarea cheltuielilor determinate de asigurarea asistenței medicale a partenerului, în cazul în care acesta nu este asigurat. Se consideră cheltuieli comune și cele legate de creșterea și educarea copiilor aflați în întreținerea partenerilor.
- h) **Datoriile comune** sunt datoriile contractate în timpul parteneriatului civil de oricare dintre parteneri sau de către parteneri împreună.
- i) **Partenerul supraviețuitor** este partenerul care rămâne în viață în urma decesului celuilalt partener, în condițiile în care parteneriatul civil nu încetase înaintea decesului.
- j) **Convenția referitoare la regimul comun al bunurilor** este înscrisul încheiat în formă autentică în fața notarului public, cu consimțământul liber al celor doi parteneri, exprimat personal sau prin mandatar cu procură autentică specială și conținut predeterminat, care poate fi realizat în orice

moment al parteneriatului civil. În lipsa unei convenții care stabilește regimul comun al bunurilor, respectiv al bunurilor proprii, fiecare dintre parteneri este proprietar exclusiv în privința bunurilor dobândite înainte de încheierea parteneriatului civil, precum și a celor pe care le dobândește în nume propriu după această dată.

CAPITOLUL II

Încheierea parteneriatului civil. Condiții de fond

Art. 3

Parteneriatul civil se încheie între parteneri prin consimțământul personal, liber și deplin exprimat al acestora, în următoarele condiții:

- a) partenerii au împlinit vârsta de 18 ani.
- b) partenerii au capacitatea de a încheia acte juridice civile.
- c) cel puțin unul dintre parteneri este cetățean român sau este cetățean străin sau apatrid cu reședința în România de cel puțin 1 an.
- d) niciunul dintre parteneri nu este căsătorit sau nu se regăsește în alt parteneriat civil.

Art. 4

Parteneriatul civil nu se poate încheia:

- a) între rudele în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală, până la al IV-lea grad inclusiv.
- b) între tutore și persoana minoră care se află sub tutela sa.
- c) pentru alienatul mintal, debilul mintal, precum și pentru cel care este temporar lipsit de facultățile mintale, cât timp nu are discernământul faptelor sale.

Art.5

Cazurile de nulitate sau de anulare a parteneriatului civil

- (1) Parteneriatul civil încheiat cu încălcarea prevederilor art. 3 și 4 din prezenta lege este lovit de nulitate absolută.
- (2) Orice persoană interesată poate introduce, în termen de 6 luni de la încheierea parteneriatului civil, acțiunea în constatarea nulității absolute a parteneriatului civil.
- (3) Parteneriatul civil poate fi anulat la cererea partenerului al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, dol sau violență. Eroarea constituie viciu de consimțământ numai atunci când privește identitatea fizică a viitorului partener.
- (4) Este anulabil parteneriatul civil încheiat de persoana lipsită vremelnic de discernământ.
- (5) Parteneriatul civil nu poate fi anulat dacă partenerii au conviețuit timp de 6 luni de la data încetării violenței sau de la data descoperirii dolului, a erorii ori a lipsei vremelnice a facultăților mintale.
- (6) Hotărârea judecătorească de constatare a nulității sau de anulare a parteneriatului civil este opozabilă terțelor persoane, în condițiile legii.
- (7) Nulitatea parteneriatului civil nu poate fi opusă unei terțe persoane împotriva unui act încheiat anterior de aceasta cu unul dintre parteneri, în afară de cazul în care au fost îndeplinite formalitățile de publicitate prevăzute de lege cu privire la acțiunea în constatarea nulității ori în anulare sau terțul a cunoscut, pe altă cale, înainte de încheierea actului, cauza de nulitate a parteneriatului civil.

Formalități necesare pentru încheierea parteneriatului civil

Art. 6

- (1) Parteneriatul civil se încheie de către ofițerul de stare civilă la sediul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor, al primăriei în a cărei rază de competență teritorială își are domiciliul ori reședința unul dintre viitorii parteneri sau, după caz, la un sediu destinat acestui scop, stabilit de primarul unității administrativ-teritoriale respective.

(2) Prin excepție, parteneriatul civil se poate încheia, cu aprobarea primarului, de către un ofițer de stare civilă de la o altă primărie decât cea în a cărei rază teritorială domiciliază sau își au reședința viitorii parteneri, cu obligativitatea înștiințării primăriei de domiciliu sau de reședință a viitorilor parteneri, în vederea publicării.

(3) Declarația de parteneriat civil se face personal de către viitorii parteneri, în scris, la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, la primăria competentă unde urmează a se încheia parteneriatul civil.

(4) Pentru motive temeinice, în baza unei cereri motivate, dacă unul dintre viitorii parteneri se află în imposibilitatea de a se deplasa la sediul serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, al primăriei competente, declarația de parteneriat civil se poate face și în afara sediului acestuia/acesteia, în fața ofițerului de stare civilă.

(5) În declarația de parteneriat civil, viitorii parteneri vor declara pe proprie răspundere că nu există vreun impediment legal la încheierea parteneriatului civil și că și-au comunicat reciproc starea sănătății.

(6) În situația în care unul dintre parteneri este cetățean străin sau apatrid, cu reședința în România de cel puțin 1 an și nu cunoaște limba română, precum și în cazul în care unul sau ambii viitori parteneri au handicap auditiv sau surdocecitate, se va folosi interpret autorizat sau, după caz, interpret autorizat al limbajului mimico-gestual și al limbajului specific persoanelor cu surdocecitate, încheindu-se în acest sens de către ofițerul de stare civilă un proces-verbal.

Art. 7

(1) Declarația de parteneriat se face în prezența a 2 martori, care atestă faptul că viitorii parteneri și-au exprimat consimțământul liber și deplin.

(2) Martorii pot fi și rude sau afini, indiferent de grad, cu oricare dintre viitorii parteneri.

(3) Nu pot fi martori la încheierea parteneriatului civil incapabilii, precum și cei care, din cauza unei deficiențe psihice sau fizice, nu sunt apti să ateste exprimarea liberă și deplină a consimțământului de către viitorii parteneri.

Art. 8

La declarația de parteneriat civil viitorii parteneri vor anexa:

a) copii de pe certificatele de naștere ale fiecărui viitor partener.

b) declarație pe proprie răspundere privind absența încheierii unei alte forme de protecție juridică a familiei (pact civil de solidaritate, parteneriat civil sau căsătorie) sau dizolvarea lor anterioară sau certificatul de deces al partenerului/soțului în cazul existenței unei forme de protecție juridică încheiate anterior.

c) declarație pe proprie răspundere privind certificarea faptului că nu se află într-una dintre situațiile prevăzute la art. 4.

d) în cazul cetățenilor străini, un certificat eliberat de autoritățile competente din țara de origine atestând starea civilă.

Art. 9

(1) În aceeași zi cu primirea declarației de parteneriat civil, ofițerul de stare civilă dispune publicarea acesteia prin afișarea în extras, într-un loc special amenajat la sediul instituției/locului de încheiere.

(2) Extrasul din declarația de parteneriat civil cuprinde, în mod obligatoriu: data afișării, datele de stare civilă ale viitorilor parteneri și înștiințarea că orice persoană care dovedește interes poate face opoziție la parteneriatul civil, în termen de 10 zile de la data afișării.

(3) Parteneriatul civil se încheie după 10 zile de la afișarea declarației de parteneriat civil, termen în care se cuprind atât data afișării, cât și data încheierii parteneriatului civil.

(4) În cazul în care constată că nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute de lege pentru încheierea parteneriatului civil, ofițerul de stare civilă refuză să încheie parteneriatul civil și consemnează refuzul într-un proces-verbal.

(5) Procesul-verbal menționat la alin. (4) poate fi contestat, în termen de 15 zile, la judecătoria în raza căreia domiciliază sau își are reședința oricare dintre viitorii parteneri.

Art. 10

- (1) Parteneriatul civil este încheiat în momentul în care, după ce ia consimțământul fiecăruia dintre viitorii parteneri, ofițerul de stare civilă îi declară persoane în parteneriat civil.
- (2) După încheierea parteneriatului civil, ofițerul de stare civilă întocmește, de îndată, în registrul actelor de stare civilă, actul de parteneriat civil, care se semnează de către parteneri, de cel puțin 2 martori și de către ofițerul de stare civilă.
- (3) Ofițerul de stare civilă face mențiune pe actul de parteneriat civil despre încheierea sau nu a unei convenții referitoare la regimul comun al bunurilor.
- (4) Pe baza actului de parteneriat civil se eliberează certificatul de parteneriat civil.
- (5) Fiecare partener își păstrează numele de dinainte de încheierea parteneriatului civil.
- (6) Parteneriatul civil se dovedește cu actul de parteneriat civil și prin certificatul de parteneriat civil eliberat pe baza acestuia.

Art. 11

- (1) Parteneriatul civil încetează în următoarele condiții:
 - a) prin decesul sau declararea judecătorească a morții unuia dintre parteneri.
 - b) prin anularea parteneriatului civil, stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă.
 - c) prin acordul comun al celor doi parteneri.
 - d) prin comunicarea deciziei unilaterale a unuia dintre parteneri privind încetarea parteneriatului civil.
 - e) la data încheierii căsătoriei între cei doi parteneri.
- (2) În cazurile de la alineatul 1 lit. c) și d) notarul va încheia un certificat de încetare a parteneriatului civil, pe care îl va transmite ofițerului de stare civilă. Data încetării parteneriatului civil este data eliberării certificatului încheiat de notar.
- (3) La încetarea parteneriatului civil, partenerii stabilesc, de comun acord, situația copiilor născuți pe durata parteneriatului civil și a bunurilor comune. În caz de dezacord, partenerii pot sesiza instanțele de judecată.
- (4) La data încetării parteneriatului civil, ofițerul de stare civilă va înscrie încetarea parteneriatului civil prin mențiune pe actul de parteneriat civil și pe actele de naștere ale foștilor parteneri, la cererea notarului sau a persoanei interesate.

Capitolul III

Drepturile și obligațiile partenerilor

Art. 12

- (1) Partenerii au drepturi și obligații egale în cadrul parteneriatului civil și hotărăsc în comun în tot ceea ce înseamnă parteneriatul civil.
- (2) Partenerii au dreptul la protecția vieții private și a vieții de cuplu și își datorează respect, fidelitate, sprijin material și moral reciproc.

Art. 13

- (1) Înainte de încheierea parteneriatului civil sau oricând pe durata acestuia, cei doi parteneri pot încheia în fața notarului public convenția referitoare la regimul comun al bunurilor.
- (2) Prevederile legale aplicabile convenției referitoare la regimul comun al bunurilor între parteneri se aplică în mod echivalent.
- (3) În lipsa încheierii unei convenții referitoare la regimul comun al bunurilor, este prezumat regimul separației bunurilor, cu creanță de participare de 1/2.
- (4) Bunurile dobândite împreună de parteneri aparțin acestora în proprietate comună pe cote-părți, în condițiile legii.
- (5) Niciunul dintre parteneri nu poate fi ținut de obligațiile născute din acte săvârșite de celălalt partener.

- (6) Partenerii răspund solidar pentru obligațiile asumate de oricare dintre ei pentru acoperirea cheltuielilor obișnuite ale parteneriatului civil.
- (7) Răspunderea solidară nu este angajată dacă partenerii și-au dat consimțământul pentru achiziții în rate sau pentru credite dacă acestea din urmă nu sunt contractate pentru acoperirea cheltuielilor obișnuite ale parteneriatului civil.
- (8) Fiecare dintre parteneri își păstrează dreptul de administrare și libera dispunere a bunurilor dobândite înainte de încheierea parteneriatului civil, dacă prin convenție referitoare la regimul comun al bunurilor nu se dispune altfel.
- (9) Fiecare dintre parteneri rămâne unic titular al datoriilor contractate înaintea încheierii parteneriatului civil.

Art. 14

- (1) Partenerii sunt asimilați soților în materia asistenței sociale, asigurărilor sociale, asigurărilor de sănătate, relațiilor de muncă și de ocupare a forței de muncă, drepturilor pacientului, impozitelor și taxelor, prevenirii și combaterii violenței domestice și a altor fapte de natură penală sau contravențională săvârșite asupra unui membru de familie.
- (2) Partenerii sunt asimilați soților în ceea ce privește prezumția de paternitate și drepturile și obligațiile care decurg din autoritatea părintească pentru copiii născuți în timpul parteneriatului civil dintre două persoane de sex diferit.
- (3) Partenerii de sex diferit răspund în solidar pentru cheltuielile legate de creșterea și educarea copiilor aflați în întreținere, indiferent dacă aceștia din urmă s-au născut înainte sau în timpul parteneriatului civil.
- (4) Partenerul de sex diferit are obligația de a asigura protecția și bunăstarea copilului/copiilor celuilalt partener care locuiesc, sunt îngrijiți și educați împreună de cei doi parteneri.
- (5) În scopul îndeplinirii obligației de la aliniatul (4), partenerul care este părintele biologic al copilului/copiilor poate notifica serviciul public de asistență socială de la domiciliu cu privire la numele partenerului care se ocupă de întreținerea copilului/copiilor.
- (6) Partenerul de sex diferit desemnat ca persoană care se ocupă de întreținerea copilului/copiilor are dreptul de a reprezenta copilul/copiii în relațiile cu instituțiile educaționale, medicale și sociale, în lipsa părintelui biologic.
- (7) Partenerul de sex diferit care a participat direct și nemijlocit, pentru o perioadă neîntreruptă de cel puțin 5 ani în cadrul parteneriatului civil, la creșterea și îngrijirea copilului/copiilor celuilalt partener care exercită sau a exercitat singur drepturile părintești, poate adopta în condiții similare celor aplicabile adopției copilului/copiilor de către soțul părintelui firesc sau adoptiv.
- (8) Partenerii nu au dreptul la adopție.
- (9) Orice măsură privitoare la copil/copii, indiferent de autorul ei, trebuie să fie luată cu respectarea interesului superior al copilului/copiilor.
- (10) Pentru rezolvarea cererilor care se referă la copii, autoritățile competente sunt datorate să dea toate îndrumările necesare pentru ca părțile să recurgă la metodele de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă.
- (11) Procedurile privitoare la copii trebuie să se desfășoare într-un timp rezonabil, astfel încât interesul superior al copilului și relațiile de parteneriat să nu fie afectate.
- (12) În sensul prevederilor legale privind protecția copilului, prin copil se înțelege persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii.

Art. 15

- (1) Până la încetarea parteneriatului civil, partenerii își datorează întreținere reciprocă.
- (2) Dreptul la întreținere încetează în condițiile art. 11 din prezenta lege.
- (3) Partenerul aflat în întreținerea partenerului asigurat beneficiază de asigurare medicală în sistemul public de sănătate, fără plata contribuției, obținând calitatea de coasigurat.
- (4) În cazul spitalizării sau decesului unuia dintre parteneri, celălalt partener este considerat aparținător și membru de familie.

Art. 16

- (1) În materia moștenirii legale a partenerului defunct, partenerul supraviețuitor este asimilat soțului supraviețuitor, având aceleași drepturi cu acesta.
- (2) În materia pensiei de urmaș și a altor drepturi de asigurări sociale, partenerul supraviețuitor este asimilat soțului supraviețuitor.

Art. 17

- (1) În cazul în care locuința este deținută în temeiul unui contract de închiriere, fiecare partener are un drept locativ propriu, chiar dacă numai unul dintre ei este titularul contractului ori contractul este încheiat înainte de parteneriatul civil.
- (2) În cazul părăsirii definitive a domiciliului de către titularul contractului de închiriere sau al decesului acestuia, partenerul supraviețuitor continuă exercitarea dreptului său locativ, dacă nu renunță în mod expres la acesta.

Art. 18

Bunurile comune și bunurile proprii ale partenerilor

(1) Bunurile comune sunt bunurile dobândite de oricare dintre parteneri sau de către parteneri împreună în timpul parteneriatului civil, sau anterior înregistrării parteneriatului civil în Registrul de stare civilă însă incluse în mod expres de către parteneri în Convenția referitoare la regimul comun al bunurilor.

(2) Nu sunt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui partener:

- a). bunurile, părțile de bunuri sau sumele de bani sau orice valori dobândite prin donații sau moșteniri.
- b). bunurile de uz personal.
- c). bunurile create și accesoriile acestora.
- c). drepturile patrimoniale de proprietate intelectuală asupra creațiilor sale și asupra semnelor distinctive pe care le-a înregistrat.
- e). bunurile dobândite cu titlu de premiu sau recompensă, manuscisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții și alte asemenea bunuri.
- f). indemnizația de asigurare și despăgubirile pentru orice prejudiciu material sau moral adus unuia dintre parteneri.
- g). bunurile, sumele de bani sau orice valori care înlocuiesc un bun propriu, precum și bunul dobândit în schimbul acestora.
- h). fructele bunurilor proprii.

(3) Prevederile prezentei legi cu privire la drepturile partenerilor se completează cu cele ale Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 19

(1) În cazul procesului de obținere a cetățeniei române de către partenerul care este cetățean străin sau apatrid cu reședința în România, cei doi parteneri sunt asimilați soților, beneficiind de prevederile art. 8 din Legea cetățeniei române nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Cei doi parteneri au dreptul la libera circulație și ședere, precum și dreptul de ședere permanentă pe teritoriul României conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 260/2005, modificată de Ordonanța nr. 30 din 19 iulie 2006.

Art. 20

- (1) Niciunul dintre parteneri nu îl poate reprezenta pe celălalt în justiție fără mandat expres și nu poate fi ținut răspunzător pentru obligațiile contractate de celălalt partener.
- (2) Partenerii sunt asimilați soților în relațiile care au loc în justiție, în orice materie.
- (3) Partenerii sunt asimilați soților în stabilirea incompatibilităților la numirea în anumite funcții și în materia conflictului de interese.

Art. 21

- (1) Partenerul beneficiază de 3 zile de concediu cu plată în caz de deces sau boală gravă a celuilalt partener.
- (2) Angajatorul este obligat să țină cont în stabilirea concediilor dacă cei doi parteneri lucrează în același loc.
- (5) Partenerii pot beneficia de maxim 5 zile de concediu cu plată în urma încheierii parteneriatului civil.

Capitolul V

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 22

- (1) Cuplurile care au încheiat parteneriate civile în mod legal pe teritoriul altor state beneficiază de recunoașterea statutului lor pe teritoriul României și de aceleași drepturi și obligații ca și cuplurile care au încheiat un parteneriat civil în România.
- (2) Căsătoriile între persoanele de același sex legal încheiate pe teritoriul altor state beneficiază de totalitatea drepturilor și obligațiilor pe care le au cuplurile de același sex care au încheiat un parteneriat civil în România.

Art. 23

- (1) În termen de 30 de zile de la adoptarea prezentei legi, Ministerul Afacerilor Interne va adopta Regulamentul privind organizarea Registrului de stare civilă.
- (2) Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 24

La data intrării în vigoare a prezentei legi, aliniatul (3) al articolului 277 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.505 din 15 iulie 2011, cu modificările ulterioare, se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin. (2) din Constituția României, republicată.